

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)

Першого (бакалаврського) рівня освіти

за спеціальністю

014.021 Середня освіта (Мова та зарубіжна література (англійська))

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр із середньої освіти

Вчитель англійської мови

та зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти

ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
Центральноукраїнського державного
університету

імені Володимира Винниченка

Голова вченої ради

/ проф. Є.Ю.Соболь /

(протокол № 10 від 8 лютого 2023 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 2023 р.

Ректор

/ проф. Є.Ю.Соболь

(наказ № 23/1-ун від 9 лютого 2023 р.)

ПЕРЕДМОВА

Розроблено робочою групою спеціальності 014.021 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (англійська) у складі:

1. Кібальнікова Тетяна Володимирівна, кандидат філологічних наук, 10.02.01 – українська мова, доцент кафедри германської філології, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання) – керівник групи забезпечення (гарант освітньо-професійної програми).

2. Долгушева Ольга Валеріївна, кандидат філологічних наук, 10.01.05 – порівняльне літературознавство, доцент кафедри германської філології, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання

3. Арделян Олена Вікторівна, кандидат педагогічних наук, 13.00.09 – теорія навчання, доцент кафедри перекладу та загального мовознавства, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання

4. Вечірко Оксана Леонідівна, кандидат філологічних наук, 10.01.02 – українська література, доцент кафедри зарубіжної літератури та компаративістики, доцент кафедри германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання

Члени робочої групи зі складу стейкхолдерів та роботодавців:

1. Чередніченко Наталія Юріївна, директор комунального закладу «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького»
2. Подоляк Тетяна Вікторівна, учитель англійської мови Комунального закладу «Ліцей «Максимум» Кропивницької міської ради»
3. Рибальченко Валентина Костянтинівна, кандидат філологічних наук, доцент, вчитель зарубіжної літератури комунального закладу «Ліцей «Науковий» Міської ради міста Кропивницького»
4. Нікуліна Надія Костянтинівна, студентка факультету української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій, спеціальність 014.021 «Середня освіта (Англійська мова і література)», заочне відділення.

Профіль освітньо-професійної програми

зі спеціальності 014.021 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (англійська)

1. Загальна інформація

Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, факультет української філології, іноземних мов та соціальних комунікацій, кафедра германських мов, зарубіжної літератури та методик їхнього навчання
Рівень вищої освіти	Перший
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	01 Освіта
Спеціальність	014 Середня освіта
Предметна спеціалізація	014.021 Мова та зарубіжна література (англійська)
Обмеження щодо форм навчання	Без обмежень
Освітня кваліфікація	Бакалавр із середньої освіти (Мова та література (англійська))
Професійна кваліфікація	Вчитель англійської мови і зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти
Кваліфікація в дипломі (освітня та професійна)	Бакалавр із середньої освіти (Мова та зарубіжна література (англійська)) Вчитель англійської мови і зарубіжної літератури, викладач закладу фахової передвищої освіти

2. Мета освітньої програми

Забезпечення фундаментальної теоретичної і практичної підготовки бакалаврів для набуття ними:

- концептуальних наукових і практичних знань у галузі англійської мови, зарубіжної літератури та методик їх викладання в закладах загальної середньої освіти;
- поглиблених когнітивних та практичних умінь у сфері професійної педагогічної діяльності;
- здатності спілкуватись англійською мовою, в тому числі на професійні теми;
- спроможність нести відповідальність за ухвалення рішень у робочих та навчальних контекстах.

3. Характеристика освітньої програми

Опис предметної області	<p>Об'єкти вивчення та діяльності: англійська мова, зарубіжна література, англійська філологія, методика навчання англійської мови та зарубіжної літератури, освітньо-виховний процес у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>Цілі навчання: формування професійних компетентностей майбутніх учителів англійської мови і зарубіжної літератури закладів загальної середньої освіти.</p> <p>Теоретичний зміст предметної області: система базових наукових теорій, концепцій, принципів, категорій, методів і понять філології, методик викладання іноземних мов, зарубіжної літератури, педагогіки і психології.</p> <p>Методи і засоби: загальнонаукові, філологічні, психолого-педагогічні методи, сучасні методи навчання іноземної мови, сучасні методи викладання зарубіжної літератури, способи організації навчально-виховного процесу, технології урочної та позаурочної діяльності в загальноосвітніх навчальних</p>
-------------------------	--

	зкладах. Інструменти та обладнання: технічні засоби навчання; сучасні інформаційні та комунікаційні бази даних, програмні засоби та Інтернет-ресурси.
Особливості програми	Програма передбачає поглиблене вивчення іноземної мови (англійської), відповідні види практик та підсумкову атестацію.
Академічні права випускників	Мають право продовжити навчання на другому (магістерському) рівні вищої освіти.
Працевлаштування випускників	заклади загальної та спеціалізованої, професійної (професійно-технічної), позашкільної, фахової передвищої освіти.
Викладання та навчання	
Викладання та навчання	Підходи: діяльнісний підхід, компетентнісний підхід, студентоцентроване навчання, проблемно-орієнтоване навчання, електронне навчання в системі GoogleClassroom та Moodle, самонавчання, навчання на основі досліджень. Викладання проводиться у вигляді: лекцій, семінарів, практичних занять, індивідуальних дослідницьких завдань, самостійної роботи на основі електронних навчальних комплексів, консультацій із викладачами.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною (рейтинговою) шкалою ЕКТС (ECTS), національною 4-х бальною шкалою («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») і вербальною («зараховано», «не зараховано») системами. Види контролю: поточний, модульний, підсумковий контроль, комплексний кваліфікаційний екзамен. Форми контролю: усні та письмові екзамени, тестування, презентації, залік з педагогічної та навчальної (комп'ютерної) практик, курсові роботи.

4. Обсяг кредитів ЄКТС:

Обсяг освітньої програми в ЄКТС	<p>На базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 11 років обсяг освітньої програми становить 240 кредитів ЄКТС.</p> <p>На базі повної загальної середньої освіти з терміном навчання 12 років, або на базі молодшого спеціаліста, обсяг освітньої програми становить 180 кредитів ЄКТС.</p> <p>Мінімум 50%обсягу освітньої програми має бути спрямовано на забезпечення формування загальних і спеціальних компетентностей, визначених проданим стандартом вищої освіти.</p> <p>Мінімальний обсяг практик: виробничої – не менше 5 % обсягу освітньої програми, навчальних – не менше 5 % обсягу освітньої програми.</p>
--	--

5. Перелік компонентів освітньої програми та їх логічна послідовність
Перелік компонентів освітньої програми та її обсяг

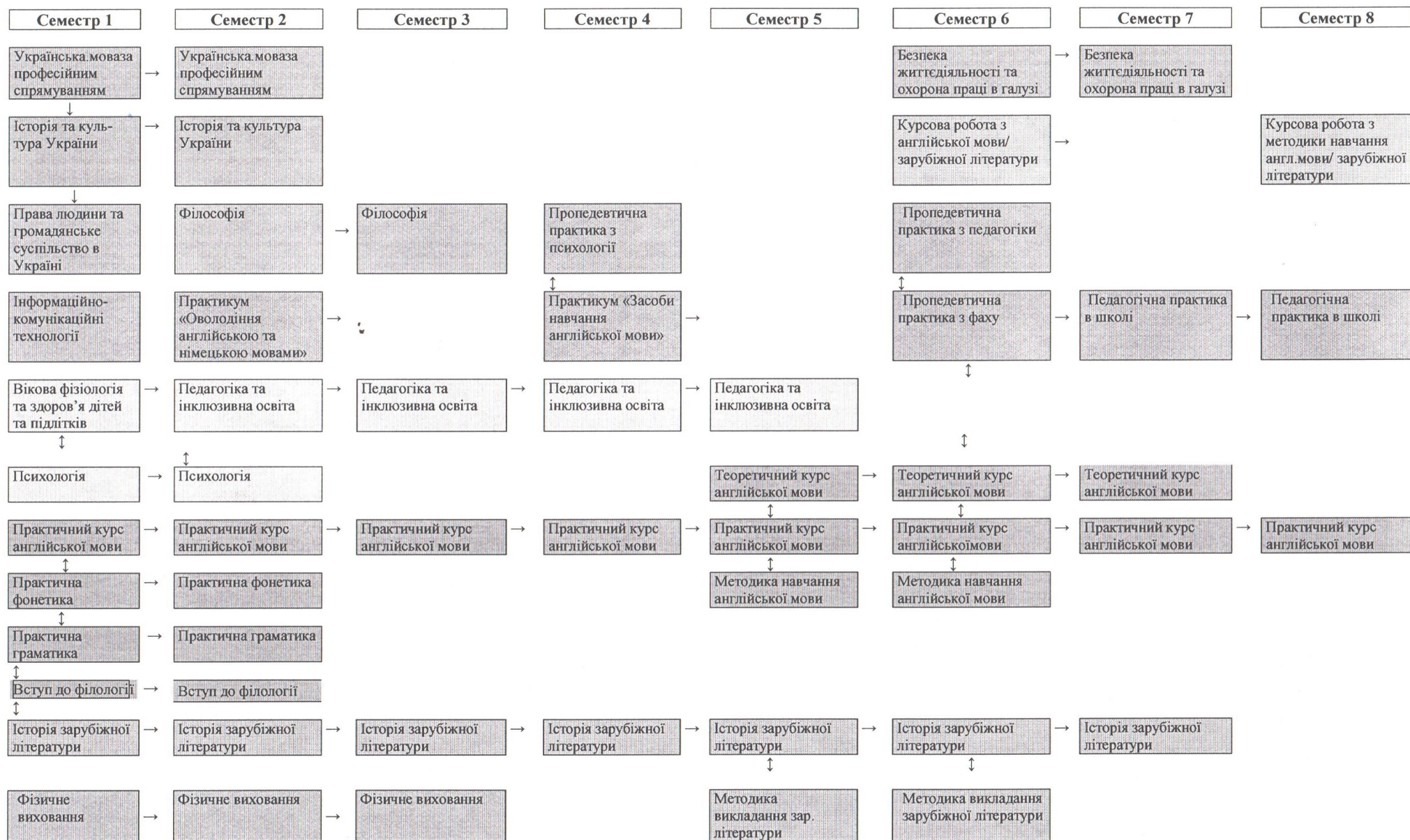
№	Шифр за ОПП	Назва навчальної дисципліни	Кількість навчальних годин/кредитів вивчення блоку	Форма контролю	Семестр
1	2	3	4	5	6
1. Обов'язкові освітні компоненти					
1.1. Цикл загальної підготовки					
1	ОК ЗП-1	Українська мова за професійним спрямуванням	120/4	екзамен	2
2	ОК ЗП-2	Історія та культура України	120/4	Екзамен залік	1 2
3	ОК ЗП-3	Філософія	90/3	екзамен	3
4	ОК ЗП-4	Інформаційно-комунікаційні технології	90/3	залік	1
5	ОК ЗП-5	Права людини та громадянське суспільство в Україні	90/3	залік	1
6	ОК ЗП-6	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі	90/3	залік	7
7	ОК ЗП-7	Фізичне виховання	120/4	залік	2
		Всього за 1 циклом:	720/24		
1.2. Цикл професійної підготовки					
1.2.1. Дисципліни професійної підготовки					
8	ОК ПП-1	Психологія	135/4,5	екзамен залік	2 1
9	ОК ПП-2	Педагогіка та інклюзивна освіта	300/10	Екзамен залік	3,4 5
10	ОК ПП-3	Вікова фізіологія та здоров'я дітей і підлітків	90/3	залік	1
11	ОК ПП-4	Вступ до філології	180/6	Екзамен залік	2 1
12	ОК ПП-5	Практичний курс англійської мови	1590/53	екзамен	1,2,3, 4, 5,6,7,8
13	ОК ПП-6	Практична фонетика	150/5	Екзамен Залік	1 2
14	ОК ПП-7	Практична граматики	150/5	Екзамен залік	1 2
15	ОК ПП-8	Теоретичний курс англійської мови	240/8	екзамен	6,7
16	ОК ПП-9	Методика навчання англійської мови	180/6	екзамен	6
17	ОК ПП-10	Історія зарубіжної літератури	450/15	екзамен	2,3,4, 5,6,7
18	ОК ПП-11	Методика навчання зарубіжної літератури	90/3	екзамен	6
19	ОК ПП-12	Оглядові лекції до Атестації: психологія - 4 г., педагогіка - 4 г., фах - 16 г.	45/1,5		
		Всього:	3600/120		
1.2.2. Курсові роботи					
20	ОК ПП-13	Курсова робота з англійської філології / зарубіжної літератури	45/1,5	диф. залік	6
21	ОК ПП-14	Курсова робота з методики навчання англійської мови / зарубіжної літератури	45/1,5	диф. залік	8
		Всього:	90/3		

1.2.3. Практична підготовка					
		Навчальна практика			
22	ОКПП-15	-пропедевтична з психології	45/1,5	залік	4
23	ОКПП-16	-пропедевтична з педагогіки	45/1,5	залік	6
24	ОКПП-17	- пропедевтична з фаху	45/1,5	залік	6
		Виробнича практика			
25	ОК ПП-18	- педагогічна у закладах освіти	225 /7,5	диф. залік	7
26	ОК ПП-19	- педагогічна у закладах освіти	315/10,5	диф. залік	8
27	ОК ПП-20	Практикум «Оволодіння англійською мовою»	90/3	залік	2
28	ОК ПП-21	Практикум «Засоби навчання англійської мови»	135/4,5	залік	4
		Всього:	900/30		
2. Вибіркові освітні компоненти					
29	ОК ВК-01	дисципліни з каталогу	360/12	залік	4
30	ОК ВК-02	дисципліни з каталогу	360/12	залік	5
31	ОК ВК-03	дисципліни з каталогу	360/12	залік	6
32	ОК ВК-04	дисципліни з каталогу	360/12	залік	7
33	ОК ВК-05	дисципліни з каталогу	180/6	залік	8
34	ОК ВК-06	дисципліни з каталогу	180/6	залік	8
		Всього:	1800/60		
		Всього за 2 циклом	6390/213		
Атестація					
35	А-1	Кваліфікаційний екзамен з англійської мови та методики її навчання	45/1,5		
36	А-2	Кваліфікаційний екзамен із зарубіжної літератури, методики її навчання, педагогіки та психології	45/1,5		
		Всього:	90/3		
		Разом теоретичної підготовки	6300/210		
		Разом практичної підготовки	900/30		
		Разом теоретичної і практичної підготовки	7200/240		
		Нормативна частина	5400/180		
		Вибіркова частина	1800/60		

Структурно-логічна схема освітньо-професійної програми

  - дисципліни загальної підготовки;
   - психолого-педагогічні дисципліни;
   - мовні дисципліни;
   - літературознавчі дисципліни;
   - практики;
   - курсові роботи

**6. Перелік компетентностей випускника бакалаврату
за спеціальністю 014.021 Середня освіта. Мова та зарубіжна література (англійська)**

Інтегральна компетентність	ІК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах середньої освіти.
Загальні компетентності	<p>ЗК1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства.</p> <p>ЗК2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності, досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство.</p> <p>ЗК3. Здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві, здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.</p> <p>ЗК5. Здатність до прийняття ефективних рішень у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків, мотивування людей до досягнення спільної мети.</p> <p>ЗК6. Здатність до генерування нових ідей, виявлення та розв'язання проблем, ініціативності та підприємливості.</p> <p>ЗК7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p>
Предметні (спеціальні фахові) компетентності	<p>ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.</p> <p>ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про англійську мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.</p> <p>ФК 3. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову, що вивчається, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.</p> <p>ФК 4. Здатність використовувати в професійній діяльності для організації успішної комунікації системні знання про основні періоди розвитку літератури, що вивчається, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу.</p> <p>ФК 5. Здатність моделювати, прогнозувати та організовувати процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів, використовуючи різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.</p> <p>ФК 6. Здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання іноземної мови та зарубіжної літератури, виховання і розвитку учнів.</p> <p>ФК 7. Здатність здійснювати оцінювання та аналізувати результати навчання учнів; забезпечувати самооцінювання та взаємооцінювання</p>

	<p>результатів навчання учнів.</p> <p>ФК 8. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук і критично оцінювати інформацію, оперувати нею у професійній діяльності та використовувати цифрові технології в освітньому процесі.</p> <p>ФК 9. Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів та використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності учнів</p> <p>ФК 10. Здатність формувати мотивацію та ціннісні ставлення учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність.</p> <p>ФК 11. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття та емоції, потреби, керувати власними емоційними станами.</p> <p>ФК 12. Здатність конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, усвідомлювати та поцінювати взаємозалежність людей у глобальному світі. Здатність взаємодіяти з іншими вчителями на засадах партнерства та підтримки.</p> <p>ФК 13. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі.</p> <p>ФК 14. Здатність створювати умови, що забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища, забезпечувати в ньому сприятливі умови для кожного учня, залежно від його індивідуальних потреб, можливостей, здібностей та інтересів, а також надання педагогічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами</p> <p>ФК 15. Здатність організовувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язбережувальні технології під час освітнього процесу, формувати в учнів культуру здорового та безпечного життя.</p> <p>ФК 16. Здатність зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я під час професійної діяльності.</p> <p>ФК 17. Здатність здійснювати моніторинг власної педагогічної діяльності і визначати індивідуальні професійні потреби.</p>
--	---

7. Нормативний зміст підготовки здобувачів вищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПРН 1. Знає та розуміє сучасні лінгвістичні й дидактичні засади навчання іноземної мови та зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 2. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), видобувати, обробляти й систематизувати інформацію, використовувати її в освітньому процесі.</p> <p>ПРН 3. Володіє іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти, вільно використовує англійську мову для реалізації комунікативних потреб.</p> <p>ПРН 4. Демонструє знання основних понять лінгвістичної науки, розуміє систему мови, вміє аналізувати мовні одиниці, характеризувати мовні явища та процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПРН 5. Знає норми англійської мови вміє використовувати їх в практичній діяльності.</p> <p>ПРН 6. Знає специфіку перебігу літературного процесу різних країн у культурному контексті, літературні напрями, течії, жанри, стилі, здобутки національних літератур, художні твори класики й сучасності.</p> <p>ПРН 7. Ефективно спілкується в науково-навчальній, соціально-культурній та офіційно-ділових сферах; виступає перед аудиторією, бере</p>
---	---

	<p>участь у дискусіях, обстоює власну думку (позицію), дотримується культури поведінки й мовленнєвого спілкування.</p> <p>ПРН 8. Організовує процес навчання англійської мови й зарубіжної літератури, використовує різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності учнів.</p> <p>ПРН 9. Враховує освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.</p> <p>ПРН 10. Добирає і застосовує сучасні та ефективні методики, методи, технології та засоби навчання англійської мови та зарубіжної літератури.</p> <p>ПРН 11. Застосовує сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.</p> <p>ПРН 12. Вміє оцінювати та аналізувати результати навчання учнів</p> <p>ПРН 13. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.</p> <p>ПРН 14. Ефективно організовує, аналізує, критично оцінює, несе відповідальність за результати власної педагогічної діяльності.</p> <p>ПРН 15. Конструктивно взаємодіє з учасниками освітнього процесу, здатний формувати мотивацію до навчання та ціннісні орієнтири</p> <p>ПРН 16. Здатний удосконалювати й підвищувати власний компетентнісний рівень у вітчизняному та міжнародному контексті впродовж життя.</p> <p>ПРН 17. Формує комунікаційну стратегію з колегами із дотриманням етичних норм спілкування, принципів толерантності, творчого діалогу, співробітництва та взаємоповаги.</p>
--	---

8. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Форми атестації здобувачів вищої освіти	Атестація здобувачів вищої освіти здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену.
Вимоги до комплексного кваліфікаційного екзамену	Комплексний кваліфікаційний екзамен має на меті встановлення освітньої та професійної кваліфікації і включає завдання з практичного курсу англійської мови, теоретичного курсу англійської мови, історії зарубіжної літератури, методики навчання англійської мови та зарубіжної літератури, психології та педагогіки за спеціальністю 014.021 Середня освіта. Англійська мова та зарубіжна література.

9. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Визначаються відповідно до Європейських стандартів та рекомендацій щодо забезпечення якості вищої освіти (ESG) та статті 16 Закону України «Про вищу освіту».

Принципи та процедури забезпечення якості освіти	Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (Затверджено Вченою радою Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, протокол № 6 від 28 грудня 2015 р.)
Моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм	Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка (Затверджено Вченою радою Кіровоградського державного педагогічного

	університету імені Володимира Винниченка, протокол № 6 від 28 грудня 2015 р.)
Щорічне оцінювання здобувачів вищої освіти	Двічі на рік у вигляді сесії
Підвищення кваліфікації науково-педагогічних, педагогічних та наукових працівників	Один раз на п'ять років
Наявність необхідних ресурсів для організації освітнього процесу	Доступ до бібліотечних фондів, електронних ресурсів
Наявність інформаційних систем для ефективного управління освітнім процесом	Наявні
Публічність інформації про освітні програми, ступені вищої освіти та кваліфікації	Розміщення на сайті Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка у відкритому доступі. Адреса сайту: cuspu.edu.ua
Запобігання та виявлення академічного плагіату	Перевірка на плагіат

10. Нормативні посилання

1. Закон «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.

2. Міжнародна Стандартна Класифікація Освіти (ISCED 97: International Standard Classification of Education/UNESCO). – Paris, 1997.

3. Національний глосарій 2014 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ihed.org.ua/images/biblioteka/glossariy_Visha_osvita_2014_tempus-office.pdf.

4. Національний класифікатор України. Класифікатор професій. ДК 003:2010. – К. : Вид-во «Соцінформ», 2010. – 567 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vobu.com.ua/img/custom/Classifier/13/file_rus.pdf або http://hrliga.com/docs/327_KP.htm.

5. Перелік галузей знань і спеціальностей [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

6. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. №1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікації» (НРК) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>.

7. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-п>.

8. Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The frame work of qualifications for the European Higher Education Area) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ehea.info/Uploads/QF/050520_Framework_qualifications.pdf.

9. Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Life long learning: A European Reference Framework IMPLEMENTATION OF «EDUCATION AND TRAINING 2010», Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004.

10. Стандарт вищої освіти України. Рівень вищої освіти перший (бакалаврський). Галузь знань 01. Спеціальність 014. Середня освіта. Предметна спеціалізація 014.02 Середня освіта (мова та література із зазначенням мови). Видання офіційне. – Міністерство освіти і науки України. – Київ, 2017.

РЕЦЕНЗІЯ
на освітньо-професійну програму
«Середня освіта (Мова і література (англійська)
підготовки бакалаврів
у Центральноукраїнському державному університеті ім. В.Винниченка
Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
Спеціальність 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література)

Якісно нової підготовки учителів мовно-літературної галузі потребує Нова Українська школа. Тому актуальність і доцільність розробки освітньо-професійної програми у галузі знань 01 Освіта / Педагогіка за спеціальністю 014.021 Середня освіта (Англійська мова і література) на першому бакалаврському рівні вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті ім. В.Винниченка є актуальною.

Метою освітньо-професійної програми є формування та розвиток інтегральної системи навчання, загальних і предметних (спеціальних, фахових) компетентностей, що спрямовані на здобуття системи знань, умінь і практичних навичок в області освіти, для їхнього практичного застосування при викладанні іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти. Фахові навчальні дисципліни, які включені у програму, орієнтовані на актуальні напрями, в рамках яких можливо формування здатності розв'язувати складні задачі та проблеми в галузі філологічних та педагогічних наук.

Згідно з додатком 3 типового навчального плану для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, з навчанням українською мовою, затвердженої наказом МОН №235 від 19.02.2021 р., який набув чинності з 01 вересня 2022 року предмети мовно-освітньої галузі розподіляються у наступний спосіб:

	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3
	Українська література	2	2	2	2	2
	Зарубіжна література	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
	Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5

У предметах мовно-літературної галузі загальна кількість складає 11 – 10 годин, на іноземну мову та зарубіжну літературу відведено 5 годин годин: 3,5 іноземна мова 1,5 зарубіжна література, це співвідношення становить 1 до 2,3.

Пропонована до впровадження Освітньо-професійна програма підготовки бакалаврів за спеціальністю 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література на цикл професійної підготовки (фаховий блок) має 113 кредитів, з яких на зарубіжну літературу відведено 13,5 кредитів, а на методику викладання 3 кредити, що становить 12% і 2% . Відповідно до вищезазначених документів предмет «Зарубіжна література» є обов'язковою складовою у частині мовно-літературної підготовки учнів, а тому педагогічні університети мають здійснювати якісну підготовку таких фахівців. У процесі вивчення зарубіжної літератури учні мають змогу відкрити інші країни та культури крізь призму художніх творів, цей предмет сприяє усвідомленню різноманітності літератур і культур світу, з огляду на це в контексті іншомовної підготовки можливості майбутнього вчителя зарубіжної літератури значно розширюються.

В освітньо-професійній програмі здійснено нерівномірний поділ кредитів поміж іноземною мовою і зарубіжною літературою, а тому літературна складова значно втрачає у цій частині.

Предметні спеціальні фахові компетенції формуються на основі теоретичної, практичної та методичної підготовки. Теоретична підготовка передбачає вивчення історико-літературного курсу з 2 по 7 семестри, що є недостатньо для опанування курсу літератури (від античності до ХХ століття), традиційного послідовного хронологічного принципу викладання курсу літератури. Методична складова передбачає читання курсу «Методика викладання зарубіжної літератури» у 5 семестрі і складає 2 тижневі години. Навчальним планом передбачено написання курсової роботи із зарубіжної літератури у 7 семестрі і курсової з методики викладання зарубіжної літератури у 8 семестрі. В частині практичної підготовки планом передбачено проходження педагогічної практики у 8 семестрі в обсязі 270 годин, що дає майбутнім вчителям зарубіжної літератури набути практичного досвіду в реальних умовах сучасної школи.

Позитивним є те, що до навчального плану включено дисципліни вільного вибору студентів, що дозволяє формувати індивідуальні освітні траєкторії і підготувати майбутніх вчителів зарубіжної літератури до успішної професійної діяльності.

Вивчення змісту освітньо-професійної програми дає підстави рекомендувати збільшити кількість навчальних годин на вивчення курсу «Історія зарубіжної літератури». Також рекомендую додати до вивчення курсу «Вступ до літературознавства», який формує цілісну систему філологічного мислення та фахового аналізу художньо-літературних явищ.

Вчитель зарубіжної літератури
КЗ «Навчально-виховне об'єднання І-ІІІ ступенів
«Науковий ліцей Міської ради міста
Кропивницького Кіровоградської області»,
вчитель-методист

Рибальченко В.К.